

شناسه	بخشنامه	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۳/۰۳/۱۷
عنوان موضوع	مشکلات ایجاد شده برای دریافت کنندگان ارز ترجیحی ناشی از بخشنامه ابلاغی بانک مرکزی (بخشنامه های شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ و ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ بانک مرکزی) و دریافت مابه التفاوت نرخ ارز تخصیص داده شده در سال ۱۴۰۱		
مرجع طرح موضوع	دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال - کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی - کمیسیون مدیریت واردات و بازرگانی داخلی اتاق بازرگانی		
شرح موضوع	حسب نامه شماره ۳۸/۶۳/۳۹۵۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۶ دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، مشکلات مترتب بر دریافت کنندگان ارز ترجیحی ناشی از بخشنامه های بانک مرکزی در خصوص دریافت مابه التفاوت نرخ ارز تخصیص داده شده در سال ۱۴۰۱ برای صنایع و تولیدکنندگان در دستور کار دهمین جلسه دبیرخانه شورا قرار گرفت. کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی در نامه ۰۱۴۰۳/۷۲۰/د مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۶ در پاسخ به مکاتبه دبیرخانه شورا اعلام نمود در خرید ارز از سیستم بانکی در روبه واردات، نوع معامله دیداری می-باشد، لذا ۱۰۰ درصد معادل ریالی نرخ ارز توسط بانک عامل از واردکننده کالا دریافت می-شود، در واقع در این شیوه تمامی مبلغ قرارداد بر مبنای نرخ اعلامی بانک (نرخ ارزی که بر اساس مقررات مشمول کالایی می-شود که واردکننده قصد واردات آن را دارد) در زمان انعقاد قرارداد از واردکننده (خریدار ارز) دریافت می-شود و خریدار به موجب قراردادهای ذیربط و تحویل ثمن، به موجب واریزی-های ذیربط در وجه بانک به صورت کامل منعقد شده و قطعی می-باشد در این شرایط از جهت قانونی و شرعی مجوزی برای تحمیل شروطی فراتر از شروط مورد توافق طرفین در قراردادهای ذیربط وجود ندارد. بنابراین مطالبه مابه التفاوت نرخ ارز صرفاً در صورتی مشروع و قانونی خواهد بود که یا خرید ارز توسط متقاضی به صورت کامل صورت نگرفته باشد و یا بر اساس شرایط مورد قبول طرفین مندرج در قرارداد، تسویه حساب و ارائه اعلامیه تامین ارز منوط به دریافت مابه التفاوت احتمالی شده باشد، که اینگونه نبوده و بانک-های عامل اعلامیه تامین ارز را صادر نموده-اند. ضمن آنکه کمیسیون مدیریت واردات و بازرگانی داخلی در نامه ۱۴۰۳/۷۲۱/د مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۶ اعلام نمود در حال حاضر هیچ ساز و کار مشخصی برای بررسی اسناد فروش کالاهایی که نرخ مصوب ندارند وجود ندارد و تعیین تکلیف واحد های تولیدی که ماشین آلات خود را وارد نموده-اند اما به دلایل متعدد از جمله کمبود بودجه، عدم حضور کارشناسان شرکت تولید کننده ماشین آلات جهت راه اندازی ماشین آلات و سایر دلایلی که صرفاً مبنای اقتصادی و کاری دارد مشخص نیست. طبق بخشنامه بانک مرکزی مورخ ۲۳ اسفندماه ۱۴۰۲ واردکنندگانی که ارز را با نرخ ۲۸.۵۰۰ تومانی جهت واردات دریافت کرده اند، در صورتی که ترخیص کالای آن-ها از تاریخ ۹ اسفندماه ۱۴۰۱ به بعد باشد، می بایست تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا با نرخ مصوب بر پایه نرخ ارز ۲۸.۵۰۰ تومانی را به ازای هر دلار، از وزارتخانه ذی ربط یا سازمان حمایت از حقوق مصرف کنندگان و تولیدکنندگان (ظرف ۶۰ روز از تاریخ ابلاغ بخشنامه) ارائه نمایند؛ در غیر این صورت، مبنای محاسبه، نرخ ارز مندرج در سامانه ETS خواهد بود و واردکننده موظف است مابه-التفاوت مورد اشاره را پرداخت نماید.. به استناد این بخشنامه تکالیف جدیدی در خصوص اخذ مابه التفاوت نرخ ارز ترجیحی از صاحبان کالا که از منابع بانک مرکزی و نرخ نیمایی نسبت به واردات کالا اقدام نموده-اند، تعیین شده است. واردکنندگانی که نسبت به قیمت گذاری		

کالای وارداتی خود در سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان در بازه زمانی ۱۴۰۱/۱۰/۰۱ لغایت ۱۴۰۲/۰۱/۰۱ اقدام ننموده باشند موظف به پرداخت ما به التفاوت ارزی می‌شوند. همچنین در بخشنامه به فرصت ۶۰ روزه از زمان ابلاغ این مقرر اشاره شده است؛ در صورتی که در زمان واگذاری ارز، تمامی گروه‌های کالایی مشمول نرخ گذاری در سازمان حمایت نبوده و سازمان حمایت از بررسی و قیمت گذاری آنها امتناع می‌نموده است و سازو کار آن نیز مشخص نمی‌باشد. با اتمام این مهلت ممکن است پرونده‌ها به سازمان تعزیرات ارجاع گردد، لذا نیازمند است تا حل این چالش مورد پیگیری قرار گیرد.

ضمن آنکه مطابق بخشنامه ۲/۲۴۵۳۷۷ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ در خصوص اخذ مابه التفاوت نرخ ارز حاصل از کالاهای تامین ارز شده به نرخ ۴۲۰۰۰ ریال به ازای هر دلار و کمتر تا نرخ مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) موارد ذیل جهت اجرا ابلاغ گردیده است:

۱- در موارد ترخیص شده از تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۹ به بعد مبنای مقایسه افزایش نرخ ارز برای محاسبه و اخذ مابه التفاوت نرخ ارز در چهارچوب بخشنامه های فوق الذکر نرخ ارز تامین شده تا نرخ فروش حواله (TT) در روز ترخیص مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) می باشد.

۲- در موارد مشمول پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز بابت عدم ارائه تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا به قیمت مصوب از پایه نرخ ارز به میزان ۴۲۰۰۰ ریال به ازای هر دلار در چهارچوب بخشنامه های منتهی به شماره ۲/۲۱۷۲۵۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۷ و موارد مشمول پرداخت مابه التفاوت نرخ ارز از تغییر گروه کالایی از ۱ به ۲ در چهارچوب بخشنامه شماره ۹۹/۱۰۶۲۹۰ مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۱۲ و پیروی های مربوط در صورت ترخیص کالا از تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۹ به بعد منوط به ارائه تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا به نرخ مصوب بر پایه نرخ ارز به میزان ۲۸۵۰۰۰ به ازای هر دلار از وزارتخانه ذی ربط یا سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان ظرف ۶۰ روز از تاریخ ترخیص و یا از تاریخ ابلاغ این بخشنامه (بابت موارد که پیش از ابلاغ این بخشنامه ترخیص گردیده اند) مبنای مقایسه افزایش نرخ ارز برای محاسبه و اخذ مابه التفاوت نرخ ارز تامین شده تا نرخ فروش حواله کالاهای اساسی و ضروری (EC) مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) خواهد بود.

۳- از تاریخ ابلاغ این بخشنامه کالاهایی که با نرخ ۴۲۰۰۰ ریال به ازای هر دلار و کمتر تامین ارز شده اند مشمول هیچگونه افزایش مهلت واردات (مهلت ارائه اسناد حمل/مهلت ترخیص کالا) و معافیت ناشی از تاخیر در ترخیص نخواهند بود.

۴- در صورت عدم ارائه تاییدیه مذکور ظرف مهلت تعیین شده و چنانچه متقاضی از پرداخت مابه التفاوت مزبور اجتناب نماید لازم است ضمن معرفی واد کننده به سازمان تعزیرات حکومتی مراتب را به اداره های تخصیص ارز و رسیدگی به تعهدات صادراتی و وارداتی این بانک منعکس نموده تا از تخصیص و تامین ارز برای موارد آتی جلوگیری گردد.

همچنین مطابق بخشنامه ۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹:

۱- تعیین اعتبار اسنادی و تعیین مهلت تامین ارز و مهلت ارائه اسناد حمل بروات اسنادی به همراه برات و یا دستور وصولی به منظور واردات کالاهای اساسی، ضروری، مواد اولیه دارو، ملزومات و تجهیزات پزشکی که مشمول تامین ارز به نرخ فروش حواله کالاهای اساسی و ضروری (EC) مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) می باشند بنا به درخواست واردکننده و با توجه به اعتبارسنجی صورت گرفته حداکثر تا پایان سال ۱۴۰۲ و بدون امکان

تمدید میسر می باشد. در این ارتباط می باید تمهیدات لازم جهت تامین و پرداخت ارز حداکثر تا پایان سال ۱۴۰۲ پیش بینی و اتخاذ گردد.

۲- اخذ مابه تفاوت نرخ ارز بابت تمدید سررسید اعتبارات اسنادی که پیش از ابلاغ این بخشنامه تمدید شده اند با رعایت سایر ترتیبات مندرج در بند ۸ و بندهای ذیل آن و بند ۹ و تبصره های ذیل آن امکان پذیر خواهد بود.

۳- در صورت تامین ارز از محل بانک مرکزی به نرخ سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) موسسه اعتباری به نرخ سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) از طریق نظام یکپارچه معاملات ارزی (نیما) ارز حاصل از صادرات خود را با ارز حاصل از صادرات دیگران تهاثر و منابع ارزی دیگران مبنای مقایسه افزایش نرخ ارز و محاسبه مابه تفاوت ناشی از تاخیر در ترخیص کالا، نرخ فروش ارز تامین شده مترتب بر گروه کالایی مربوط مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) در تاریخ تامین ارز تا نرخ فروش ارز در روز ترخیص مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) بابت کالاهای ترخیص شده تا قبل از تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۹ و یا تا نرخ فروش حواله (TT) در روز ترخیص مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) بابت کالاهای ترخیص شده از تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۹ به بعد خواهد بود.

۴- بابت کالاهای ترخیص شده از تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۰۹ به بعد در صورت ارائه تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا به نرخ مصوب (بر پایه نرخ ارز به میزان ۲۸۵۰۰۰ ریال به ازای هر دلار) از وزارت خانه ذی ربط یا سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان یا ارائه تاییدیه از سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان مبنی بر اخذ مابه تفاوت نرخ ارز مترتب ظرف ۶۰ روز تقویمی از تاریخ ترخیص خواهد بود.

۵- کالاهایی که به نرخ فروش حواله کالاهای اساسی و ضروری (EC) مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) یا به نرخ مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) از تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ به بعد در محدوده ۲۸۵۰۰۰ ریال به ازای هر دلار تامین ارز شده اند مشمول هیچ گونه افزایش مهلت واردات (مهلت ارائه اسناد حمل/مهلت ترخیص کالا) از جمله در چهارچوب بخشنامه ۰۱/۲۶۷۹۴۹ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۷ و معافیت از پرداخت مابه تفاوت ناشی از تاخیر در ترخیص کالا نخواهند بود.

۶- در صورت عدم ارائه تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا به نرخ مصوب بر پایه نرخ ارز به میزان ۲۸۵۰۰۰ ریال به ازای هر دلار در مهلت مقرر (بابت موارد مرتبط) و اجتناب از پرداخت مابه تفاوت نرخ ارز مترتب، لازم است بلافاصله ظرف ۷ روز تقویمی از پایان مهلت تعیین شده ضمن معرفی وارد کننده به سازمان تعزیرات حکومتی و نیز در صورت لزوم پیگیری حقوقی از طریق مراجع قضایی ذی ربط، مراتب را به ادارات تخصیص ارز و اداره رسیدگی به تعهدات صادراتی و وارداتی این بانک منعکس نموده تا از تخصیص و تامین ارز برای موارد آتی جلوگیری گردد.

در بخشنامه ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ بانک مرکزی عنوان شده است پیرو بخشنامه های شماره ۰۲/۲۴۵۳۷۷ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹، شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ و شماره ۰۲/۲۵۷۳۵۸ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۰، با توجه به نظرات و ابهامات مطرح شده از سوی شبکه بانکی کشور، ضمن ارسال و جایگزینی تاییدیه های اصلاحی مرتبط با بند ۴ از بخشنامه شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ پیوست های شماره (۱۴) و (۱۵) و نیز تبصره ذیل بند (۲) از بخشنامه شماره ۰۲/۲۴۵۳۷۷ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ (مربوط به اخذ مابه تفاوت قیمت روغن) ف موارد ذیل جهت اجرا ابلاغ می شود.

۱- بند های ذیل بند (۲) از بخشنامه شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹، مرتبط با روش پرداخت حواله ارزی و اعتبارات اسنادی تمدید شده از تاریخ ابلاغ بخشنامه مذکور نیز می باشد. ضمناً موضوع بند (۴) از

بخشنامه شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹، ناظر بر تعیین نرخ ارز مرتبت (نرخ "فروش حواله کالاهای اساسی و ضروری" (EC) یا نرخ فروش حواله (TT) مندرج در سامانه معاملات الکترونیکی ارز ((ETS)) در تاریخ ترخیص به منظور مابالتفاوت نرخ ارز از ارزهای تامین شده از محل منابع بانک مرکزی تامین شده به نرخ سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) و از طریق نظام یکپارچه معاملات ارزی (نیمه) در محدوده نرخ ارز به میزان ۲۸۵۰۰ ریال به ازای هر دلار است.

مضاف بر آن وزیر جهاد کشاورزی در نامه ۰۲۰/۱۷۲۴۸ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۱ به عنوان ریاست بانک مرکزی عنوان نموده است:

بر اساس مفاد مندرج در بندهای (۴) و (۵) مصوبه هیات وزیران به شماره ۴۵۲۷۲ م/ت/۶۱۸۹۷ مورخ ۱۴۰۲/۸/۹ و شماره ۳۳۱۰۷ م/ت/۶۱۲۶۲ مورخ ۱۴۰۲/۶/۱۱ وزارتخانه های صنعت معدن و تجارت جهاد کشاورزی و بهداشت و درمان و آموزشی پزشکی موظف شده اند با همکاری سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولید کنندگان از طریق شبکه های توزیع و سامانه های مربوطه پایش و نظارت لازم برای حصول اطمینان از توزیع کالاهای تامین ارز شده از محل ارز ۲۸۵۰۰ تومانی را به انجام رسانند با عنایت به مفاد تصویب نامه های مذکور و براساس مصوبات قبلی از سنوات گذشته از سال ۱۳۹۷ به بعد وظایف مورد اشاره از جانب این وزارتخانه و سایر دستگاه های ذیربط مورد اقدام قرار گرفته و میگیرد. لذا علیرغم نص صریح مفاد مصوبات مورد اشاره و وظایف محوله به وزارت خانه ها و سازمانهای مذکور، اداره تدوین مقررات ارزی بانک مرکزی طی بخشنامه های به شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۹ بندهای ۴، ۵ و ۶ و شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ بندهای (۱) و (۲) با اشاره به مصوبات فوق الاشاره موضوع رفع تعهد ارزی کلیه کالاهای وارد شده قبلی و بعدی برای هر یک از ثبت سفارشات مربوط به واردات را موکول و منوط به تائید توزیع کالا از جانب وزارت خانه های مذکور نموده است در حالیکه در مصوبات هیات وزیران مسئولیت و وظیفه به عهده وزارت خانه مربوطه محول شده و در متن مصوبه اشاره ای به الزام بانک مرکزی جهت اخذ تائیدیه قبلی از وزارتخانه ذیربط یا سازمان حمایت نشده است و علی النهایه با توجه به مسئولیت و وظیفه نظارتی محوله به سازمانهای ذیربط سازمان حمایت و وزارتخانه ذیربط چنانچه در فرایند نظارتی موردی مشاهده گردد که خارج از ضوابط کالای وارداتی را توزیع نموده، فرایند مربوطه جهت پیگیری از سوی وزارتخانه ذیربط به مراجع ذیربط و از جمله بانک مربوطه جهت مطالبه ما به التفاوت اعلام خواهد شد. لذا مستدعی است با توجه به تعدد پرونده ها و کثرت درخواستها و حجم عظیم کاری و مکاتبات غیر ضرور و به منظور جلوگیری از تشتت در امور و وظایف دستگاهی و جلوگیری از سردرگمی متقاضیان دستور فرمائید بخشنامه های آن بانک به شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۹ مفاد بندهای ۴، ۵ و ۶ و شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ مفاد بندهای (۱) و (۲) اصلاح و خصوصاً موضوع مشروط شدن رفع تعهد ارزی هر یک از پرونده های مربوط به واردات به الزام و اخذ تائیدیه قبلی مبنی بر توزیع کالا از جانب وزارتخانه ذیربط یا سازمانهای حمایت حذف و ملغی گردیده و از نتیجه این وزارت خانه را مطلع نمایند.

ضمن آنکه وزیر صمت نیز در نامه ۲۶۸۷۹۶۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۰ به ریاست بانک مرکزی اعلام نمود، عطف به بخشنامه شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ پیرامون موضوع فوق الذکر، با لحاظ عدم تعیین تکلیف وضعیت ارزهای دریافتی در نوبتهای قبلی به واسطه عدم همکاری مناسب بانکهای عامل با تجار و بازرگانان به جهت احتراز از تبعات هرگونه اختلال در نظام تجاری کشور ضرورت دارد مهلت های اعلامی در بخشنامه صدرالذکر با در نظر گرفتن آمار پرونده های مفتوحه (قبلی) مورد بازنگری واقع شود. ضمناً پیشنهاد این وزارت تعیین مهلت تا پایان شهریورماه سال جاری است.

• بخشنامه صادره بانک مرکزی مورخ ۲۳ اسفندماه ۱۴۰۲ واردکنندگانی که ارز را با نرخ ۲۸.۵۰۰ تومانی جهت واردات دریافت کرده اند، در صورتی که ترخیص کالای آن‌ها از تاریخ ۹ اسفندماه ۱۴۰۱ به بعد باشد، می بایست تاییدیه قیمت گذاری و توزیع کالا با نرخ مصوب بر پایه نرخ ارز ۲۸.۵۰۰ تومانی را به ازای هر دلار، از وزارتخانه ذی ربط یا سازمان حمایت از حقوق مصرف کنندگان و تولیدکنندگان (ظرف ۶۰ روز از تاریخ ابلاغ بخشنامه) ارائه نمایند؛ در غیر این صورت، مبنای محاسبه، نرخ ارز مندرج در سامانه ETS خواهد بود و واردکننده موظف است مابه‌التفاوت مورد اشاره را پرداخت نماید. در این خصوص همگان اذعان دارند واردکنندگانی که ارز را با این نرخ دریافت نموده اند موظف بوده و خواهند بود که محصولات خود را با نرخ مصوب به فروش برسانند؛ اما زمان در نظر گرفته بسیار اندک است. • برخی از کالاها به عنوان مواد اولیه در کارخانجات مصرف می‌شود که مشمول قیمت گذاری است؛ اما آن چه مسلم است ایرادات بسیاری به بخشنامه بانک مرکزی وارد است. چنان که مساله بسیار کلی مطرح شده و به گروه بندی کالاها توجهی نشده است. مضاف بر آنکه کالاهایی که قیمت گذاری مشخصی ندارند تعیین تکلیفی صورت نگرفته است. • بانک‌های استان اختیارات لازم را در خصوص تعیین قیمت نهایی کالا ندارند؛ با این حال ملزم به معرفی فعال اقتصادی اداره تعزیرات هستند. • با توجه به اینکه ۱۰۰ درصد معادل ریالی نرخ ارز مورد تقاضا بر مبنای محاسبه نرخ توسط بانک از سوی خریدار پرداخت شده است، انجام این امر و فیش‌های واریزی در وجه بانک و قبول آن توسط بانک به منزله فروش ارز بوده است، بر این اساس عدم تعیین موعد برای تاییدیه قیمت به منزله قطعی بودن فروش ارز به متقاضی است و بنابراین به موجب نص صریح ماده ۳۶۲ قانون مدنی اولاً بانک مالک ثمن (معادل ریالی ارز دریافتی از متقاضی) بوده و می‌تواند هر دخل و تصرفی در آن نماید کما اینکه همین امر واقع شده و ثمن در ید مالکانه بانک قرار گرفته است و ثانیاً مشتری مالک مبیع شده است که این مبیع (ارز) بایستی طبق شرایط مقرر در مقررات مربوطه به شخصی که مشتری معرفی می‌کند (فروشنده کالا در خارج از کشور) تحویل گردد. • براساس بخشنامه بانک مرکزی، تکلیف قیمت گذاری (چه دستوری و چه غیردستوری) بر عهده وزارت خانه های صمت و جهاد کشاورزی است. • نامه وزیر جهاد کشاورزی در نامه‌های ۱۷۲۴۸ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۱ به عنوان ریاست بانک مرکزی مبنی بر کثرت پرونده ها و حجم عظیم مراجعات و وظایف وزارتخانه ای است. • نامه وزیر صمت به شماره ۲۶۸۷۹۶۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۰ مبنی بر ایجاد اختلال در روند تجار و بازرگانان	ایرادات و مشکلات مطروحه

• نحوه اثبات محصولات تبدیلی که در کالاهای دیگر استفاده شده است مشخص نیست.	
نظرات اعضا حاضر در جلسه کارشناسی: دهمین جلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی خراسان رضوی با دستور کار «بحث و بررسی پیرامون مشکلات ایجاد شده برای دریافت کنندگان ارز ترجیحی ناشی از بخشنامه ابلاغی بانک مرکزی و دریافت مابه‌التفاوت نرخ ارز تخصیص داده شده در سال ۱۴۰۱» و «بررسی محدودیت‌های انتقال ارز به داخل کشور برای سرمایه‌گذاران خارجی» برگزار شد. «علی اکبر لبافی»، رئیس این دبیرخانه در ابتدای جلسه اظهار کرد: بر اساس بخشنامه بانک مرکزی، فعالان اقتصادی که در سال ۱۴۰۱ ارز دولتی دریافت کردند باید نحوه هزینه‌کرد آن را به اثبات برسانند. در این میان برخی از واحدهای تولیدی نسبت به خرید و نصب ماشین آلات، تجهیزات و مواد اولیه اقدام کردند که در این زمینه مشکل خاصی نداشته و صرفاً باید قیمت نهایی محصول خود را به سیستم بانکی اعلام کنند؛ اما واردکنندگان کالا باید اثبات کنند که کالاهای وارداتی را به چه کسی عرضه کردند. تبعات سنگین بخشنامه بانک مرکزی در خصوص پرداخت مابه‌التفاوت ارز تخصیص یافته در سال ۱۴۰۱ به فعالان اقتصادی دراومه، «سعید بامشکی»، رئیس کمیسیون مدیریت واردات و بازرگانی داخلی اتاق بازرگانی خراسان رضوی تصریح کرد: طبق بخشنامه صادره بانک مرکزی مورخ ۲۳ اسفندماه ۱۴۰۲ واردکنندگانی که ارز را با نرخ ۲۸.۵۰۰ تومانی جهت واردات دریافت کرده‌اند، در صورتی که ترخیص کالای آن‌ها از تاریخ ۹ اسفندماه ۱۴۰۱ به بعد باشد، می‌بایست تاییدیه قیمت‌گذاری و توزیع کالا با نرخ مصوب بر پایه نرخ ارز ۲۸.۵۰۰ تومانی را به ازای هر دلار، از وزارتخانه ذی ربط یا سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان (ظرف ۶۰ روز از تاریخ ابلاغ بخشنامه) ارائه نمایند؛ در غیر این صورت، مبنای محاسبه، نرخ ارز مندرج در سامانه ETS خواهد بود و واردکننده موظف است مابه‌التفاوت مورد اشاره را پرداخت نماید. در این خصوص همگان اذعان دارند واردکنندگانی که ارز را با این نرخ دریافت نموده‌اند موظف بوده و خواهند بود که محصولات خود را با نرخ مصوب به فروش برسانند؛ اما ایرادات بسیاری به این بخشنامه وارد است که تبعات بسیاری برای فعالان اقتصادی به دنبال دارد. وی ادامه داد: پیشنهاد می‌شود مکاتبه‌ای با سازمان حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان به منظور افزایش مهلت به واردکنندگان در نظر گرفته شود. در بخش دیگری از نشست، «مجید گرامی»، نماینده اداره کل صمت خراسان رضوی اظهار کرد: ضوابطی برای تولیدکنندگان و واردکنندگان تدوین گردید که بر اساس آن، تولیدکننده موظف است با احتساب سود ۱۵ درصدی به قیمت نهایی محصول، آن را عرضه کند.	جمع‌بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۴

گرامی افزود: هزاران کالا به عنوان مواد اولیه در کارخانجات مصرف می‌شود که مشمول قیمت گذاری است؛ اما آن چه مسلم است ایرادات بسیاری به بخشنامه بانک مرکزی وارد است. چنان که مساله بسیار کلی مطرح شده و به گروه بندی کالاها توجهی نشده است.

وی افزود: ما به بانک مرکزی اعتراض کردیم که چرا مساله تعیین قیمت از صمت درخواست شده است؛ چراکه بر این باوریم صلاحیت تعیین و بررسی قیمت با سازمان حمایت از حقوق مصرف کننده است.

در ادامه، «مهدی نخعی مقدم»، کارشناس شورای هماهنگی بانک‌های استان اظهار کرد: پیرو بخشنامه بانک مرکزی، معرفی فعالان اقتصادی در خصوص قیمت نهایی محصول به اداره تعزیرات، برای ما چالش آفرین شده است؛ لذا ضروری است این موضوع از طریق بانک مرکزی پیگیری شود تا در صورت امکان ملغی شود.

لزوم بهره‌گیری از ظرفیت کمیته ارزی شورای هماهنگی بانک‌های استان

در بخش دیگری از نشست، «محمودرضا فارسیانی»، نماینده ارزی بانک ملی ایران- شعبه خراسان رضوی اظهار کرد: کمیته ای در شورای هماهنگی بانک‌ها تحت عنوان «کمیته ارزی» تشکیل شده است؛ در جلسه گذشته کمیته مطرح گردید که بانک‌های استان اختیارات لازم را در خصوص تعیین قیمت نهایی کالا ندارند؛ با این حال ملزم به معرفی فعال اقتصادی که دچار تخلف شده به اداره تعزیرات هستیم. پیشنهاد ما به تولیدکنندگان محصولات غذایی آن است که از مسیر تعزیرات وارد عمل شوند، چرا که در اکثر مواقع تولیدکنندگان مقصر نیستند. حال اگر تعزیرات تولیدکننده را تبرئه کند، ما طبق قانون پرونده را به مراجع قضایی ارائه خواهیم کرد.

معاون ارزی بانک ملی ایران- شعبه خراسان رضوی یادآور شد: اگر برخی مسائل به کمیته ارزی شورای هماهنگی بانک‌ها ارجاع شود، شاید همکاران متخصص قادر به حل مساله باشند.

پیشنهاد استفاده از دفاتر قانونی اداره امور مالیاتی به منظور تعیین قیمت نهایی کالا

در ادامه، «علی چشمی»، کارشناس دایره ارزی بانک شهر اظهار کرد: شرکت‌ها باید از وزارتخانه متبوع خود وزارت جهاد کشاورزی، صمت و سازمان حمایت از حقوق مصرف کنندگان، قیمت نهایی محصول را استعلام بگیرند. پیشنهاد می‌شود از آن جا که تمام اطلاعات در سازمان مالیاتی به ثبت رسیده از دفاتر قانونی اداره کل امور مالیاتی استان در این خصوص استفاده گردد. وزارت صمت نیز می‌تواند از این اطلاعات در خصوص نرخ تمام شده کالا و نرخ فروش استفاده کند.

در ادامه، «احسان شجاعی»، نایب رئیس کمیسیون سرمایه‌گذاری و تامین مالی اتاق بازرگانی خراسان رضوی یادآور شد: تخصیص ارز توسط وزارتخانه صورت می‌گیرد بنابراین منطقی نیست بانک مسئول آنالیز قیمت گذاری باشد. براساس بخشنامه بانک مرکزی، تکلیف قیمت گذاری (چه دستوری و چه غیردستوری) بر عهده صمت و جهاد کشاورزی است. همچنین بانک باید در صورت مشاهده تخلف، موارد را به تعزیرات حکومتی معرفی کند. البته ناگفته نماند پیشنهاد می‌شود بانک مستقیماً متخلف را به تعزیرات معرفی نکند، بلکه در وهله نخست با صمت و جهاد مکاتبه کند و اگر قیمت گذاری تایید بود به بانک تاییدیه ارائه شود در غیر این صورت به تعزیرات معرفی گردد.

«سید مهدی رضوانیان»، رئیس انجمن حمایت از حقوق مصرف کنندگان استان نیز عنوان کرد: متأسفانه در حوزه قیمت گذاری شاهد آشفته بازار هستیم، چنان که برخی از کالاها با ۳۷ درصد سود عرضه می‌شود و تاکنون علی‌رغم پیگیری های بسیار در این حوزه نتیجه ای حاصل نشده، چرا که مسئول مشخصی بابت پیگیری این مسأله معرفی نشده است. به بیان دیگر در حال حاضر شاهد بلا تکلیفی در حوزه قیمت گذاری هستیم.

تقاضای ابطال بخشنامه بانک مرکزی از دیوان عدالت اداری

در بخش دیگری از نشست، «رحمت الله عالمی ولد»، معاون مدیر کل تعزیرات حکومتی خراسان رضوی اظهار کرد: سازمان تعزیرات حکومتی یک مرجع دولتی و تابع سیاست های دولت است. از سوی دیگر ما یک مرجع شبه قضایی هستیم که خود را قوه قضاییه درون دولت می‌دانیم. لذا اگر موضوعی در قالب پرونده قضایی مطرح شد و موجب صدور حکم گردد، تقریباً ابطال حکم آن غیرممکن است؛ لذا تولیدکنندگان باید سعی کنند تا مطابق قوانین و مقررات و دستورالعمل‌ها عمل کنند و عملکردشان منجر به تشکیل پرونده نشود. بانک، مراجع و ضابطین باید این مسائل را حل کنند تا نیازی به ورود تعزیرات حکومتی نشود، چرا که در صورت تشکیل پرونده، ابطال آن غیرممکن است. لذا فعال اقتصادی باید تمامی اسناد و مدارک را علی‌رغم گذشت زمان نگهداری کند.

عالمی ولد تصریح کرد: صمت، بانک‌ها و ... هر یک موظف به اجرای قانون صادره هستند مگر آن که این مصوبه خلاف قانون باشد، در صورتی که بخشنامه در تضاد با قوانین است می‌توان تقاضای ابطال آن را از دیوان عدالت اداری داشت.

بخش خصوصی با تخصیص ارز دولتی مخالف است

«حسین محمدیان»، رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در ادامه این نشست اظهار کرد: در سالی که به نام جهش تولید و مشارکت مردم نامگذاری شده است، ورود به این مباحث با اصل شعار سال منافات دارد و ما با اصل موضوع مخالف هستیم. پیشنهاد این است که از طریق اتاق بازرگانی و شورای گفت و گو پیگیری های لازم انجام شود و با همکاری شورای هماهنگی بانک‌ها این مسأله به تعویق بیفتد و از معرفی فعالان اقتصادی به تعزیرات جلوگیری گردد تا سازوکار موضوع توسط شورای گفت و گو مشخص شود.

محمدیان تصریح کرد: ثبت سفارش برای فعالان اقتصادی به دلیل کمبود ارز برای واگذاری از سوی بانک مرکزی، دچار چالش و معطلی شده است. نکته قابل توجه آن است که بخش خصوصی نیز به تخصیص ارز دولتی انتقاد دارد؛ چرا که ارز در بازار دارای رقمی بیشتر بوده و این اختلاف قیمت، سبب بروز اختلافات و ایجاد تقاضای کاذب واردات بیش از حد مواد اولیه و ماشین آلات می‌شود که این مسأله کمر تولیدکننده داخلی را به دلیل واردات کالای مشابه شکسته است.

شورای هماهنگی بانک‌ها تبعات بخشنامه را به بانک مرکزی گوشزد کند

لبافی، رئیس دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان در جمع بندی مباحث مربوط به دستور کار نخست این جلسه اظهار کرد: به رغم آن که تعداد واحدهای مبتلا به این موضوع تحت نظارت وزارت جهاد کشاورزی

چندان زیاد نبوده، این وزارتخانه پیگیری های لازم را از مرکز داشته و عنوان کرده است که قادر به قیمت گذاری در این حوزه نیست.

لبافی افزود: ماده ۲ و ۳ قانون بهبود محیط کسب و کار اشاره دارد که دستگاه های اجرایی بایستی قوانین مخل کسب و کار مرتبط با حوزه خود را احصا و پیگیری کنند. لذا تقاضا می شود دستگاه های اجرایی در صورت مشاهده دستورالعمل ها و بخشنامه های مخل کسب و کار رأساً وارد عمل شده و از مرکز پیگیری های لازم را داشته باشند. از این رو ضروری است شبکه بانکی استان موارد مربوط به بخشنامه مذکور را حتماً به بانک مرکزی منعکس کند. در واقع زمانی که دولت مصوبه ای را ابلاغ می کند دستگاه صادرکننده مجوز باید ایرادات و چالش های موجود در مسیر اجرا را به مرکز گزارش دهد. لذا شورای هماهنگی بانک ها باید آثار و تبعات بخشنامه بانک مرکزی را به مرکز اعلام نمایند.

دستگاه های استانی دارای نماینده در جلسه:

دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری خراسان رضوی، کمیسیون هماهنگی بانک های استان، اداره کل صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی، اداره کل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی، اداره کل امور مالیاتی خراسان رضوی، اداره کل تعزیرات حکومتی استان خراسان رضوی، اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان رضوی، معاون ارزی بانک ملی ایران - شعبه خراسان رضوی، انجمن حمایت از مصرف کنندگان، امور شعب بانک شهر استان خراسان رضوی، اتاق تعاون استان خراسان رضوی، اتاق اصناف مشهد، کمیسیون سرمایه گذاری و تأمین مالی اتاق، کمیسیون توسعه صادرات اتاق، کمیسیون مدیریت واردات و بازرگانی داخلی اتاق، مرکز خدمات سرمایه گذاری استان خراسان رضوی، انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی، خانه صنعت، معدن و تجارت استان خراسان رضوی، کانون انجمن های صنفی کارفرمایی صنایع خراسان رضوی، شرکت آران ماشین توس.

جمع بندی مورد توافق اعضا:

• نظر به اینکه حسب اظهارات نمایندگان بخش خصوصی و دولتی استان در دبیرخانه شورا بسترهای لازم برای اجرای بخشنامه های شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ و ۰۲/۲۴۵۳۷۷ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ و ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ فراهم نگردیده است و بر همین اساس وزارت محترم جهاد کشاورزی و صمت به عنوان متولیان اصلی نیز در مکاتباتی با بانک مرکزی خواهان اختصاص زمان بیشتری از ۶۰ روز به حدود یک سال گردیده اند، لذا با بررسی جمیع جهات موارد زیر برای طرح در جلسه شورا و پیگیری دستگاه های متولی استانی ارائه و مقرر می دارد:

الف) با توجه به اینکه سازو کار اجرایی برای اجرای بخشنامه های فوق فراهم نگردیده است و از طرفی مدت زمان پیش بینی شده برای تهیه دستورالعمل و روش های اجرا بسیار اندک است ضمن اینکه تعیین نهایی قیمت از جهت

صلاحیت بررسی قیمت ها با سازمان حمایت از حقوق مصرف کنندگان می باشد، لذا توافق شد ضمن طرح در جلسه شورای گفت و گو به منظور بسترسازی برای موضوع: ۱- تقاضا شود اجرای مندرجات بخشنامه های بانک مرکزی بعد از تاریخ صدور بخشنامه تعیین گردد. ۲- مدت زمان تعیین شده ۶۰ روز با هدف فراهم نمودن ساز و کار اجرا و رفع برخی از ابهامات و تعیین روش های اجرا به یکسال افزایش یابد. ۳- ادارات کل صمت و جهاد کشاورزی ظرف مدت یک هفته بند های ۱ و ۲ تصمیمات فوق را از طریق مکاتبه با وزارتخانه های مربوطه پیگیری نمایند. ۴- کمیسیون هماهنگی بانکها ظرف مدت یک هفته موضوع را در جلسه کمیسیون مطرح و ساز و کار استانی برای جلوگیری از تبعات اجرای بخشنامه تا تعیین تکلیف نهایی فراهم نمایند.	
با عنایت به مباحث مطرح شده به شورا پیشنهاد می گردد. نظر به اینکه حسب اظهارات نمایندگان بخش خصوصی و دولتی استان در دبیرخانه شورا بسترهای لازم برای اجرای بخشنامه های شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ و ۰۲/۲۴۵۳۷۷ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ و ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ فراهم نگردیده است و بر همین اساس وزاری محترم جهاد کشاورزی و صمت به عنوان متولیان اصلی نیز در مکاتباتی با بانک مرکزی خواهان اختصاص زمان بیشتری از ۶۰ روز به حدود یک سال گردیده اند، لذا با بررسی جمیع جهات موارد جهت اخذ مصوبه ارائه می گردد. الف) با توجه به اینکه ساز و کار اجرایی برای اجرای بخشنامه های فوق فراهم نگردیده است و از طرفی مدت زمان پیش بینی شده برای تهیه دستورالعمل و روش های اجرا بسیار اندک است ضمن اینکه تعیین نهایی قیمت از جهت صلاحیت بررسی قیمت ها با سازمان حمایت از حقوق مصرف کنندگان می باشد، لذا توافق شد ضمن طرح در جلسه شورای گفت و گو به منظور بسترسازی برای موضوع: ۱- تقاضا شود اجرای مندرجات بخشنامه های بانک مرکزی بعد از تاریخ صدور بخشنامه تعیین گردد. ۲- مدت زمان تعیین شده ۶۰ روز با هدف فراهم نمودن ساز و کار اجرا و رفع برخی از ابهامات و تعیین روش های اجرا به یکسال افزایش یابد. ۳- ادارات کل صمت و جهاد کشاورزی ظرف مدت یک هفته بند های ۱ و ۲ تصمیمات فوق را از طریق مکاتبه با وزارتخانه های مربوطه پیگیری نمایند.	پیشنهادهات

۴- کمیسیون هماهنگی بانکها ظرف مدت یک هفته موضوع را در جلسه کمیسیون مطرح و ساز و کار استانی برای جلوگیری از تبعات اجرای بخشنامه تا تعیین تکلیف نهایی فراهم نمایند.	
۱- دهمین صورتجلسه دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۴ ۲- نامه شماره ۳۸/۶۳/۳۹۵۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۶ دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری ۳- نامه شماره ۱۴۰۳/۷۲۰/د مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۶ کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی ۴- نامه شماره ۱۴۰۳/۷۲۱/د مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۶ کمیسیون مدیریت واردات و بازرگانی داخلی اتاق بازرگانی ۵- نامه شماره ۰۲۰/۱۷۲۴۸ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۱ وزیر جهاد کشاورزی به عنوان ریاست بانک مرکزی ۶- نامه شماره ۲۶۸۷۹۶۰ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۰ وزیر صمت به عنوان ریاست بانک مرکزی ۷- بخشنامه شماره ۰۲/۲۴۵۳۷۷ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ بانک مرکزی ۸- بخشنامه شماره ۰۲/۲۴۵۴۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ بانک مرکزی ۹- بخشنامه شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۲۳ بانک مرکزی ۱۰- بخشنامه شماره ۰۲/۳۱۵۵۷۰ مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۳ بانک مرکزی	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه